

Energipolitikk – foredrag på INP sitt Landsmøte 23 - Eilertsen

Tilgang til billig energi er fundamentalt for et fungerende moderne samfunn og en velferdsstat.

Energipolitikken er et av de viktigste politikkområdene i Norge ettersom Norge besitter betydelige kilder til primærenergi. Dette krever en forsvarlig forvaltning som skal komme landet og hele befolkningen til gode. De primære energikildene er vannkraft, olje og gass.

Utvinning av våre primære energikilder og tilhørende kompetanse er Norges største konkurransefortrinn, og en forutsetning for norsk økonomi i uoverskuelig tid.

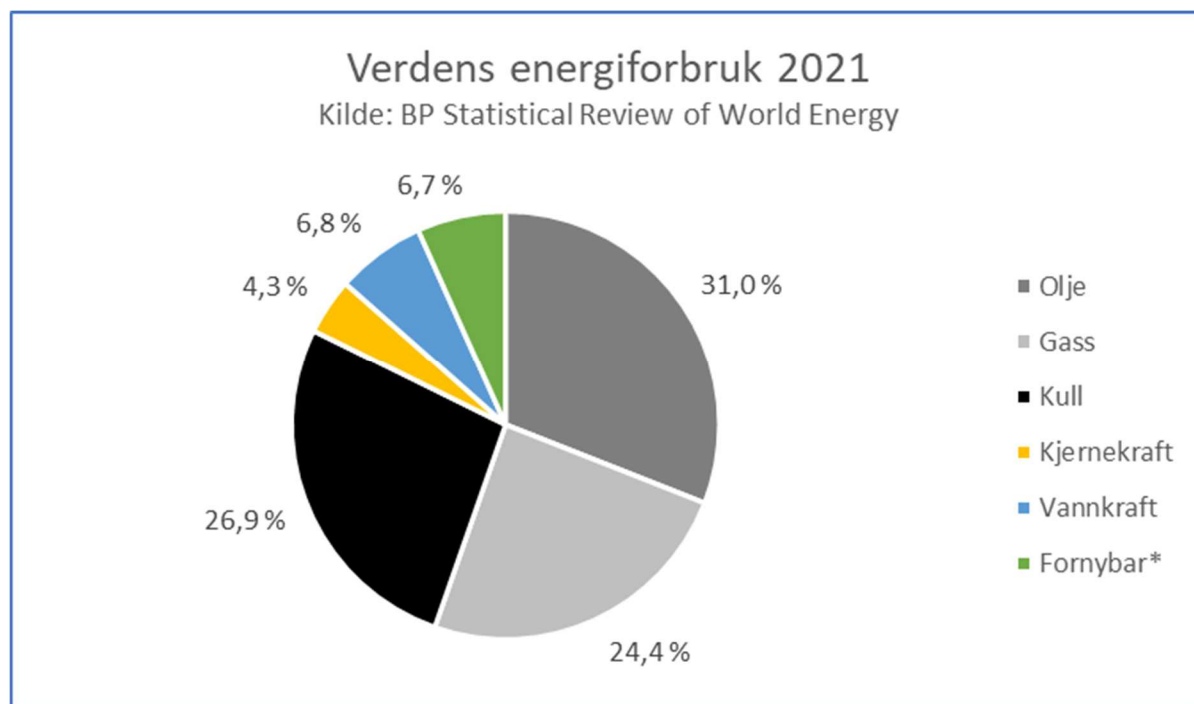
Norge står for 60 prosent av olje- og gassproduksjonen i Europa ekskl. Russland. Norge er i et normalår mer enn selvforsynt med ren elektrisk kraft, etter vel hundre år med fornuftig ressursforvaltning. Norge er rikt på mineraler som kan danne grunnlag for fremtidig energiproduksjon. Derfor er energipolitikk viktig.

I verdenssammenheng spiller vi likevel en mindre rolle. Norge står for ca. 2,5 prosent av verdens petroleumsproduksjon, men besitter kun 0,6 prosent av verdens påviste reserver. Men tatt i betraktning at Norges befolkning utgjør under 0,7 promille av jordas befolkning har likevel petroleumssektoren en overordnet betydning for Norge som energinasjon.

I det følgende beskrives hovedgrunnlaget for INPs energipolitikk.

Verdens reneste olje- og gassproduksjon

Olje og gass utgjør 55 prosent av verdens energiforbruk. I tillegg utgjør kull 27 prosent.

*solkraft, vindkraft, biofuel, geotermisk

Selv i de mest ambisiøse Net Zero – scenarier frem mot 2050, vil ikke olje- og gassforbruket falle prosentvis mer enn den forventede norske produksjonsprofilen basert på det norske ressursgrunnlaget. Dessuten har norsk petroleumsproduksjon lavest utslipp pr. produsert enhet av samtlige petroleumsregioner i verden. Eksempelvis fakles det i Norge snaut to kubikkmeter gass pr. tonn olje produsert, mot vel 36 kubikkmeter på verdensbasis, der enkelte land er oppe i flere hundre kubikkmeter.

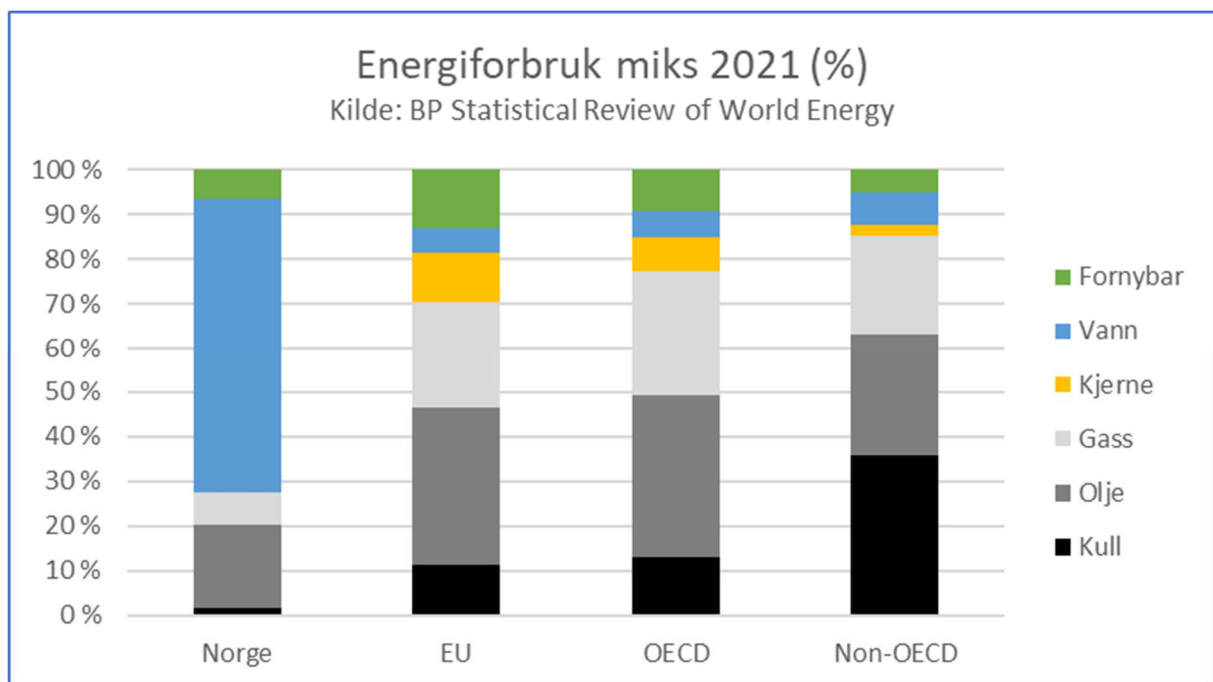
Ut fra et globalt miljømessig og samfunnsøkonomisk perspektiv vil det derfor være svært uklokt å ikke utvikle det norske ressursgrunnlaget videre.

Verdens nest reneste energiforbruk

I 2021 sto Norge for 3 promille av verdens energiforbruk. Vannkraft utgjorde 66 prosent av energiforbruket i Norge. I tillegg utgjorde vindkraft 6 prosent. Kun 28 prosent av energiforbruket var basert på fossile brensler, hvorav det meste i transportsektoren, deretter gass til gassturbiner på sokkelen, og noe kortreist kull i kraftverket på Svalbard.

Vi eksporterte 11 prosent av kraftproduksjonen og anvendte 5 prosent til elektrifisering av sokkelen.

Følgende figur viser hvordan energiforbruket fordeler seg på ulike energibærere i Norge, EU, OECD og verdens utenfor OECD.

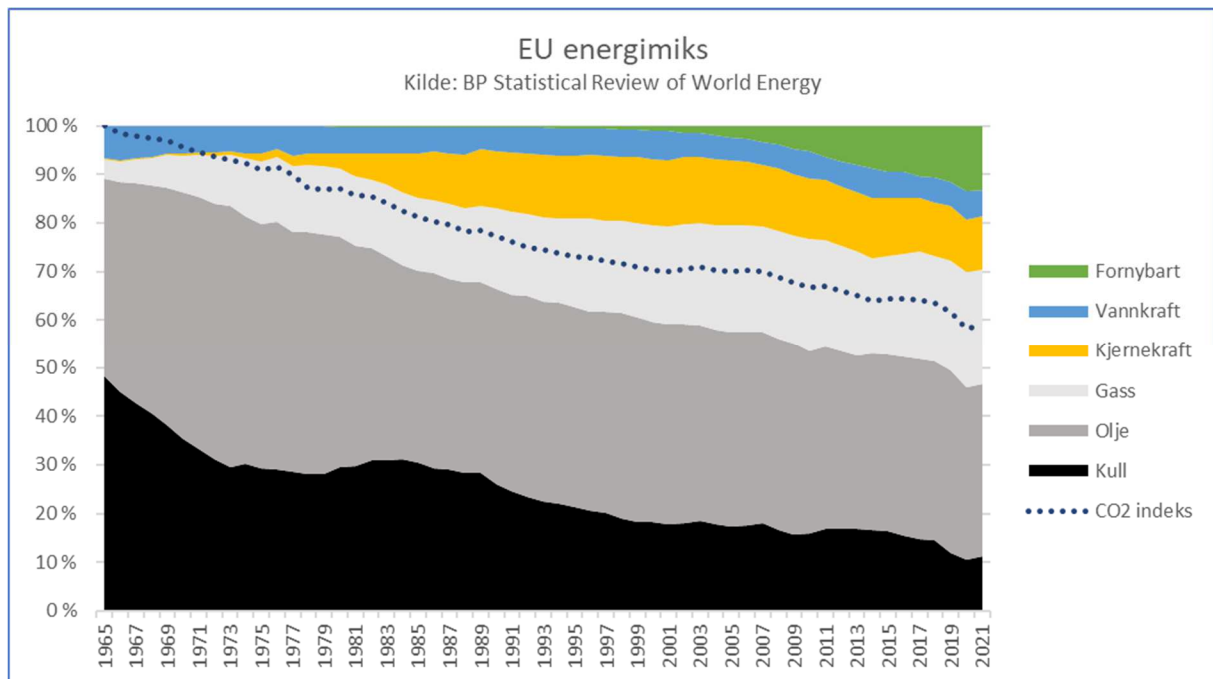

Kun Island har renere energimiks enn Norge, med hhv. 62 prosent vannkraft, 25 prosent geotermisk varme, og 13 prosent olje til transportformål. Island har ikke vind- eller solkraft.

Norsk gass gjør Europa renere

Eksport av gass til Europa gir EU-landene tilgang til nødvendig balansekraft for å balansere sin uforutsigbare og ustabile vind- og solkraft. Etter Russlands angrep på Ukraina er Norge blitt EUs viktigste leverandør av gass. I tillegg bidrar norsk gass til å redusere utslippene i Europa.

Følgende figur illustrerer dette godt. CO₂-utslippene i EU knyttet til energiforbruk er redusert med vel 40 prosent pr. energienhet, siden 1965. Anslagsvis står gass til erstatning for kull, for halve reduksjonen av CO₂-intensiteten i EUs energimiks.

Dette understreker viktigheten av å utvikle og ikke avvike den norske petroleumssektoren.

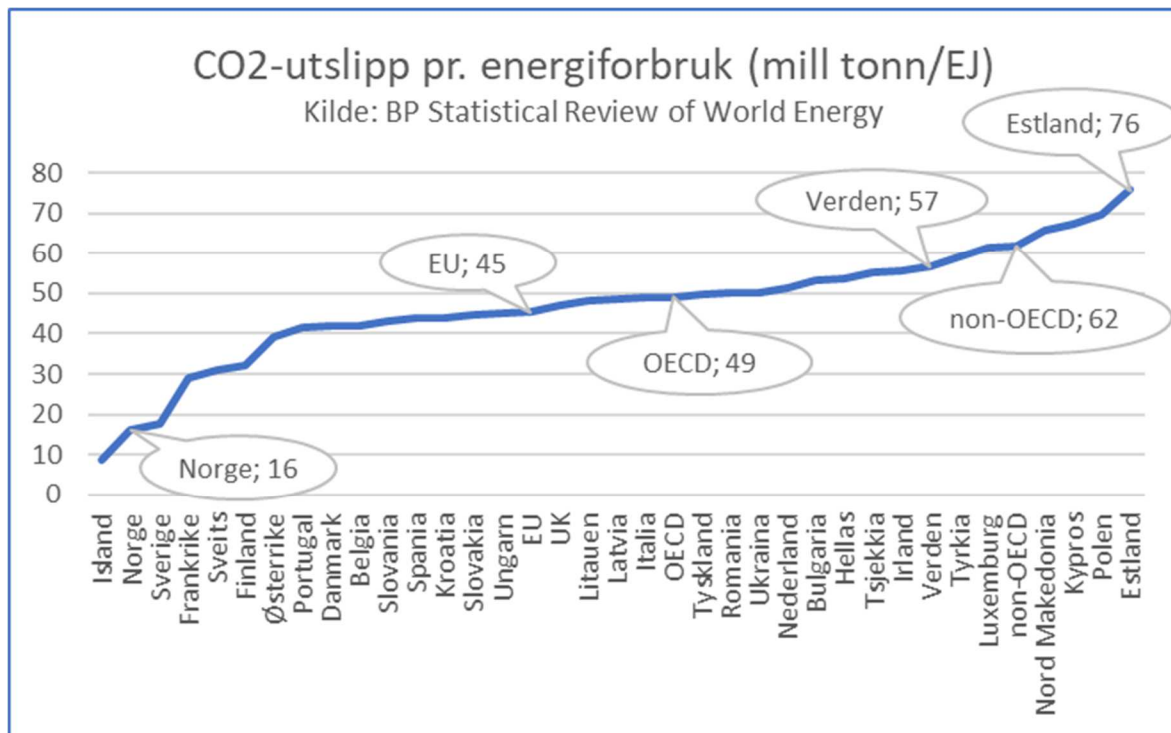
Verdens nest dyreste land å foreta utslippskutt i

Norge er verdens mest elektrifiserte samfunn. Som følge av Norges langsiktighet i utvikling av våre vannkraftressurser, har Norge, etter Island, verdens laveste utslipp pr. energienhet brukt.

Dette illustreres i følgende figur som viser CO₂-utslipp sett i forhold til energiforbruket.

Den viser da også hvor det er dyrest og billigst å foreta utslippskutt. Jo lenger man beveger seg opp på kurven jo mer utslippskutt oppnås pr. krone brukt.

Parisavtalen nasjonaliserer utslippskutt. Flertallet på Stortinget i dag er opptatt av å foreta det meste av utslippskuttene i Norge. Det betyr at de har valgt å bruke skattepengene der man får minst igjen i form av utslippskutt pr. krone brukt.

Dersom målet er å bruke en viss sum på utslippskutt er INP av den oppfatning at dette er mest hensiktsmessig å gjøre utenfor Norge.

Her kunne Norges konkurransemessige fortrinn fra petroleumssektoren komme til nytte. I Afrika fakles det årlig 30 milliarder kubikkmeter gass. Eller 88 kubikkmeter pr. tonn olje produsert – 46 ganger Norges nivå. Energiinnholdet i gassen som bare brennes av tilsvarer nesten 6 prosent av det offisielle energiforbruket på det afrikanske kontinent.

Kraftintensiv industri, breddegrad og geografi

Norge har imidlertid et høyt energiforbruk pr. innbygger. Riktignok lavere enn Island og en rekke gulfstater, men på linje med Canada. Det har tre hovedforklaringer:

- Høy andel kraftintensiv industri pga. konkurransefortrinnet vannkraften gir
- Breddegrad – Norge har sammen med Island og Finland, verdens nordligste befolkningstyngdepunkt
- Geografi – lange transportavstander og variert topografi.

Det er mer energikrevende å bo og virke i Norge enn ellers i verden.

Selv om vannkraften er en varig naturressurs, er den begrenset og underlagt naturens hydrologiske variasjoner. Den er ingen «Sareptas krukke», og den er heller ikke egnet som «Europas grønne batteri», gitt proporsjonene.

«Klimapolitisk forbruk» som inkluderer elektrifisering av petroleumssektoren, batterifabriker og hydrogenproduksjon anser INP som sløsing av naturressurser, og bør derfor legges bort.

Disse perspektivene danner grunnlaget for INPs energipolitikk.

Ti energipolitiske punkter

1. Tilrettelegge for jevn letevirksomhet etter olje og gass gjennom årlige lisensrunder
2. Sørge for attraktive og forutsigbare rammebetingelser for petroleumsnæringen
3. Stoppe elektrifisering av petroleumsinstallasjoner til havs og på land
4. Forsterke Norges strategiske posisjon ved å tilrettelegge for flere LNG-anlegg

5. Gjeninnføre leterefusjonsordningen der ressursgrunnlaget skal være avgjørende for avvikling
6. Stoppe krafteksport ut av NO2 når magasinfillingen i Sør-Norge ligger under medianen
7. Moms på strøm og el-avgift fjernes. Avgifter på bensin og diesel reduseres
8. Tilrettelegge for bruk av gass og parafin til oppvarming
9. Kutte all direkte og indirekte offentlig støtte til klimapolitisk kraftforbruk¹
10. Åpne for kjernekraft, men stoppe utbygging av vindkraft til havs og på land, samt solkraft

1. «Klimapolitisk kraftforbruk» omfatter elektrifisering av sokkelen fra land, elektrifisering av veitransport, batterifabriker, hydrogenproduksjon, fangst og lagring av CO₂

Olje og gass

Det finnes mange land som er rike på olje og gass, som verken kan betraktes som rettsstater, demokratier eller har politikere som står ansvarlige overfor folket. Norge greide derimot å organisere petroleumsutvinningen til fordel for det norske folk. INP vil tilbake til den tankegangen.

Olje- og gassindustrien er Norges viktigste næring.

- Største kilde til statens skatteinntekter, overlegen alle andre næringer
- Sysselsetter flere hundretusen direkte og i leverandørindustrien
- Store ringvirkninger av stor økonomisk betydning for hele landet
- Eksistensgrunnlag for mange kommuner

Derfor er det essensielt å trygge næringens rammebetingelser og legge til rette for videre utvikling så lenge det er ressursgrunnlag for det.

Ressursbasert utvikling

- INP går inn for årlige lisensrunder - konsesjonsrunder og TFO-runder annethvert år
- INP vil sørge for attraktive og forutsigbare rammebetingelser for næringen
- INP vil gjeninnføre leterefusjonsordningen, basert på ressursgrunnlaget

Som da ordningen ble innført, vil leterefusjonsordningen stimulere til konkurranse og nyskapning ved at selskaper med nye letemodeller, som ikke er i skatteposisjon, tør satse på norsk sokkel på lik linje med etablerte selskaper i skatteposisjon. Dette har tjent Norge godt, og dagens ressursgrunnlag tilsier at ordningen fortsatt vil gjøre det. Det bidrar til å styrke Norges troverdighet som langsiktig og troverdig leverandør av olje og gass.

Det som avgjør om leterefusjonsordningen skal avvikles, er ressursgrunnlaget utarbeidet av Oljedirektoratet. Likeledes vil INP la ressursgrunnlaget være avgjørende for om petroleumsskatteregimet skal endres.

INP er åpen for konsekvensutredning av Lofoten, Vesterålen og Senja, LOVESE. Det følger prinsippet om en faktabasert ressurs- og miljøforvaltning. En utredning av dette sårbare området skal vektlegge konsekvenser for eksisterende næring, miljø og befolkningen. En konsekvensutredning er ingen blankofullmakt for å starte letevirksomhet. INP er bevisst på at den viktigste næringen i regionen er fiske, havbruk og turisme.

Elektrifisering av olje- og gassproduksjon

I 2023 blir det brukt om lag 10 TWh (milliarder kWh) på elektrifisering av sokkelen med kraft fra land.

Det betyr at gass som ellers ville vært brukt til å dekke energibehovet offshore, blir eksportert. Ergo handler elektrifisering om å flytte CO₂-utslipp til mottakerlandene for gassen.

Argumenter for elektrifisering er (1) at gassturbiner offshore har lavere virkningsgrad enn gasskraftverk i mottakerlandene og (2) at gassen som ellers ville blitt brukt i turbinene, fortrenger LNG-laster til Europa som er forbundet med større utslipp enn rørgass.

Disse argumentene tar ikke hensyn til at energibehovet offshore består av omtrent 40 prosent varme til prosessanleggene. Moderne gassturbiner der overskuddsvarmen anvendes til å dekke varmebehovet, har betydelig høyere energiutnyttelse enn bare el-virkningsgraden tilsier. I tillegg neglisjeres overføringstapet forbundet med kraft fra land og overføring av gass til Kontinentet. Dessuten gjør kraftutveksling med utlandet at vi tidvis importerer langreist kraft basert på fossile brensler, med tilhørende effekttap, som erstatter kortreist gasskraft offshore. Og i tillegg vil bruk av kraft fra land øke risikoen for kraftunderskudd i tørrår.

Elektrifisering av sokkelen tjener primært et nasjonalt utslippsregnskap, forankret i en frivillig forpliktelse til Parisavtalen, men er irrelevant for totale utslipp.

- INP går inn for å stoppe elektrifisering av petroleumsinstallasjoner til havs og på land ettersom det er en samfunnsøkonomisk og statsfinansiell belastning.

I dag tar fellesskapet hele regningen. Investeringene avskrives og forbruket av kraft utgiftsføres innenfor petroleums-skatteregimet, og provenyet fra ressursavgift (CO₂-avgift) faller bort. Dessuten bidrar elektrifisering til å redusere tilbudet av kraft som ellers kunne tjent verdiskapende formål på land.

Dersom operatører på sokkelen likevel velger en slik løsning, skal skattemessige avskrivningen av investeringen holdes utenfor petroleums-skatteregimet. I tillegg plikter operatøren å sørge for både krafttilgang og oppgradering av nettet på land, som en del av feltutviklingsplanen. Dette følger INPs prinsipp om konsekvenspolitikk.

Eksisterende innretninger som er elektrifisert skal av-elektrifiseres der det er teknisk mulig og forsvarlig, ved å ta i bruk moderne gassturbiner med utnyttelse av overskuddsvarme til prosessformål. Skattemessige avskrivninger av investeringer i av-elektrifisering gjøres innenfor petroleums-skatteregimet.

- INP går inn for gasskraftverk på land i forbindelse med landbasert petroleumsvirksomhet.

Der ubehandlet olje og gass ilandføres for prosessering, som for Ormen Lange-feltet på Aukra og LNG-anlegget på Melkøya, skal operatøren benytte produsert gass til å dekke eget energibehov. Skattemessige avskrivninger knyttet til investeringer i dette gjøres innenfor petroleums-skatteregimet.

Teknologiutvikling

Olje- og gassindustrien er blant de største driverne for innovasjon i norsk næringsliv. INP vil legge til rette for at det skal fortsette, gjennom skattemessige ordninger for forskning og utvikling.

Økt automasjon, fjernstyring og havbunnsløsninger er en naturlig utvikling. Slike løsninger vil kunne tas i bruk der plattformer ikke er et alternativ eller ønskelig.

Forskning som fremmer mer miljøvennlig utvinning og anvendelse av olje og gass.

Fleksibilitet

For å styrke Norges strategiske posisjon i gassmarkedet går INP inn for å øke fleksibiliteten i gasseksporten.

- INP vil tilrettelegge for flere LNG-anlegg i Norge

I dag har Norge en eksportterminal for LNG, på Melkøya utenfor Hammerfest. Det er strategisk viktig å etablere flere. Gass fra Norge går stort sett i rør til EU/UK. EU utgjør mindre enn 10 prosent av etterspørselen av gass i verden. Veksten foregår i Asia og andre deler av verden. Flere LNG-anlegg vil styrke Norges konkurransevne og forhandlingsposisjon som tilbyder av gass. EU har etablert et innkjøpskartell for gass og innført makspris, som strider mot EUs egne konkurranseregler som i sin tid påla Norge å oppløse GFU – gassforhandlingsutvalget.

- INP vil legge til rette for videreføring råolje og naturgass i Norge.

Formålet er å beholde mest mulig av verdiskapningen i Norge, til fordel for landets økonomi og dets innbyggere. I dag importerer vi 80 prosent av dieselen og 75 prosent av bensinen som konsumeres i et normalår. Dette forutsetter lønnsomme og konkurransedyktige arbeidsplasser i Norge. Kraftkilden til slik virksomhet skal baseres på gass hvis mulig.

Elektrisk kraft

Vannkraften er Norges viktigste varige energiresurs. Den gir ikke bare norsk industri et konkurransefortrinn, men er også en sentral del av infrastrukturen som norske husholdningene er avhengige av.

I Norge er det besluttet at elektrisitet skal være den eneste energikilden i husholdningene. Andre energikilder som fyringsolje er faset ut og forbudt. Det er også innført begrensninger for vedfyring.

Ifølge Eurostat består energiforbruket i en typisk EU-husholdning av kun 25 prosent strøm. Det øvrige består av direkte bruk av gass, fyringsolje, koks og annet, til en brøkdel av prisen for strøm. I en typisk norsk husholdning består bortimot 100 prosent av energiforbruket av strøm. Derfor er det norske samfunnet mer følsomt for strømprisen enn ellers i verden.

Vannkraften bør oppgraderes og skatteregimet endres slik at det er regningsvarende å få mer ut av eksisterende kraftverk. Dette krever mindre inngrep i natur og miljø enn alternativene.

Det moderne Norge ble bygget og industrialisert gjennom bruk elver og fossefall til kraftproduksjon. Vannkraft er bærebjelken i det norske kraftsystemet, og vil være det i uoverskuelig framtid.

- INP er tydelig på at vannkraft ikke er en eksportvare før norske husholdninger og bedrifter får dekket sitt behov av billig vannkraft.

Parisavtalen, EØS-avtalen og ACER

Parisavtalen nasjonaliserer utslipp, mens EUs energibyrå ACER og EUs energilovverk internasjonaltiserer kraftmarkedet. Kombinasjonen av disse gir insitament til å bygge ned egen kraftproduksjon for heller å satse på import, dersom det oppfyller selvpålagte krav i henhold til Parisavtalen.

Det har medført en avvikling av kraftproduksjonen i flere land som Norge er tilkoblet. Eksempelvis reduserte Tyskland og Storbritannia samlet sin årlige kraftproduksjon med 91 TWh fra 2015 til 2021. Det tilsvarer 58 prosent av Norges kraftproduksjon i 2021. Det årlige gjennomsnittlige kraftoverskuddet i dette århundret er 8,3 TWh.

- INP går inn for å forkaste dagens klimamål og melde Norge ut av Parisavtalen
- INP går inn for å si opp EØS-avtalen ettersom den ikke kan reforhandles. Dersom partene ikke kommer til enighet innen 12 måneder, blir handelsavtaler regulert av EFTA gjeldende.

Utenlandskablene

Kraftledningene NordLink og NorthSeaLink til henholdsvis Tyskland og Storbritannia har en kapasitet på 2 x 1.400 MW som kan overføre 24,5 TWh årlig. Det tilsvarer tre ganger det årlig norske

kraftoverskuddet. Siden kablene ble åpnet i hhv. desember 2020 og oktober 2021 har kraftflyten i disse kablene bestått av 78 prosent eksport. Nettoeksporten har naturligvis gått ned ettersom prisene i hver ende av kablene er utlignet.

Disse kablene økte Sør-Norges utvekslingskapasitet med 62 prosent, og mer enn doblet kapasiteten ut av Norges sørlige og viktigste kraftregion NO2 (Agder/Rogaland). I tillegg økte de eksponeringen for det norsk-svenske kraftsystemet mot Kontinentet med 50 prosent. Disse kablene er hovedforklaringen på hvorfor vi har fått tyske/britiske kraftpriser i Norge.

Videre har Danmark redusert sin kraftproduksjon betraktelig over de siste tre tiår, i takt med at stabil fossilbasert kraftproduksjon er erstattet med ustabil vindkraft. I tiden etter at Skagerak 4-kabelen (700 MW) ble satt i drift i desember 2014, er den årlige nettoeksporten til Danmark mer enn doblet. Norge har fungert som «grønt batteri» for Danmark. Siden åpningen av Skagerak 4 har 74 prosent av utvekslingen med Danmark bestått av eksport. Danmark var «kanarifuglen» for hva som ville skje da vi koblet oss til Tyskland og Storbritannia som til sammen representerer et energiforbruk 30 ganger større enn det danske.

Kraftflyten i NorNed (700 MW) til Nederland som ble åpnet i april 2008 har bestått av 87 prosent eksport. Nederland har ivarettatt sin kraftproduksjon ved en mer gradvis overgang til fornybar kraft enn Tyskland, Storbritannia og Danmark. Men Nederlands gassproduksjon er redusert med 75 prosent siden NorNed ble satt i drift. Nederland har et energikonsum på vel fem ganger dansk nivå, og en tredjedel av kraftforsyningen er basert på ustabil fornybar kraft som innebærer økt eksponering for det norske kraftmarkedet fremover.

Med Sverige har Norge hatt et langvarig kraftsamarbeid som har fungert. Kapasiteten mellom landene er på nesten 3.700 MW. Kraftutvekslingene med Sverige fungerer i henhold til begrepet «utveksling». Dog har den siden 80-tallet bestått av 64 prosent eksport og 36 prosent import. Kabelen til Finland på kun 120 MW medfører ingen prislekkasje. Kabelen til Russland på 56 MW, er stengt inntil videre, men ble kun brukt til import.

Overfor landene på Kontinentet og Storbritannia har vi ikke utveksling, men netto eksport. Kapasiteten ut av NO2 er på hele 5.180 MW kan overføre en kraftmengde tilsvarende vel fem ganger det norske kraftoverskuddet. Denne kapasiteten gjør at Sør-Norge får full priseksponering mot Kontinentet og Storbritannia, der kraftproduksjonen i økende grad baseres på uforutsigbar og ustabil vindkraft.

Den fornybare kraftproduksjonen fra disse landene utgjorde vel 400 TWh i 2021. Basert på vindkraftproduksjon i Norge, kan denne produksjonen variere fra måned til måned med vel 40 prosent over og under gjennomsnittet. Det kan gi et uforutsigbart kraftunderskudd en måned på hele 14 TWh som det norske kraftsystemet blir eksponert for. Det tilsvarer en variabilitet på omtrent 20 ganger Norges månedlige kraftoverskudd. Norge fungerte som «grønt batteri» for Danmark, men fungerer ikke som grønt batteri for Europas to største økonomier, Tyskland og Storbritannia.

I perioden fra NordLink til Tyskland ble åpnet til august 2022, havnet Norge i en svært sårbar stilling. Netto eksport ut av NO2 i perioden tilsvarte fallet i magasinfillingen i hele Sør-Norge. Det som reddet oss ut av situasjonen var mer nedbør enn normalt samme høst. Konklusjonen er at den økte eksponeringen ut av NO2 har gjort kraftsituasjonen i Sør-Norge mer væravhengig enn noen gang.

I samme periode steg strømprisen i Sør-Norge til historisk høye nivåer, mens strømprisene nord for Sognefjorden og Dovre utviklet seg normalt. Strømprisene i nord og sør var de samme over en årrekke, men skilte lag samtidig med at kabelen til Tyskland ble åpnet. Prisgapet økte da kabelen til Storbritannia kom på i oktober 2021.

Dette er ikke Norge tjent med. Det rammer husholdningene. Det svekker norsk næringslivs konkurransevne. Det svekker rammebetingelsene for næringsvirksomhet i Norge og det øker risikoen for investorer som vil satse i Norge. Det rammer verdens mest elektrifiserte land hardt.

INPs tiltak for å bedre situasjonen på kort og lang sikt:

- Kraftavtaler med land koblet til NO₂ sies opp og reforhandles med fordeling av flaskehalsinntekter i henhold til kraftflyt og minstekrav til motpartens egen kraftproduksjon.
- Statnett skal ha en stående instruks å ikke være tilbyder i auksjoner med land koblet til NO₂ når fyllingsgraden i Sør-Norge (NO₁, NO₂, NO₅) er under sesongjustert median pr. 2020.
- Moms og el-avgift fjernes. 90 prosent av kraftproduksjonen i Norge er forvaltet av stat og kommune på vegne av innbyggerne. Det betyr at 90 prosent profitten til kraftprodusentene kan betraktes som skatteinntekt. INP er imot moms og avgift på skatt.
- Kompensasjon for høye strømpriser, feilaktig kalt «strømstøtte» ettersom det er en tilbakebetaling, skal utvides og videreføres til vi når en normalsituasjon. Inntil videre skal den gjelde for strømpriser over 50 øre/kWh, og ordningen skal omfatte bedrifter og fritidsboliger.
- Tilrettelegge for direkte bruk av gass til oppvarming og matlaging. Det vil frigjøre strøm for mer hensiktsmessig bruk ettersom strøm er en høyverdig form for energi som har flere anvendelsesområder enn oppvarming. Det vil redusere det totale energiforbruket i Europa, og det vil halvere utslipp pr. kWh brukt. Utslippsgevinsten skyldes at direkte bruk av gass til oppvarming gir opp mot 100 prosent energiutnyttelse, mens gass brukt til å produsere strøm i et gasskraftverk har knapt halvparten. Dette gjelder så lenge en vesentlig del av Europas kraftproduksjon er basert på gass. I 2021 bestod 45 prosent kraftproduksjonen i landene vi er tilkoblet til gjennom NO₂ av fossile brensler.
- Tilrettelegge for bruk av jordvarme og vannbåren varme, med varmeveksler drevet av strøm eller gass.
- Tillate bruk av parafin til oppvarming. I alle land vi er tilkoblet benyttes parafin til dette. Sveriges oljekraftverk i Karlshamn konsumerer ca. 1,2 milliarder liter parafin årlig, som er det dobbelte av Norge forbruk av parafin i 2010.
- Påbud om at alle nybygg i Norge skal ha en alternativ energikilde for oppvarming, i tillegg til strøm. Det kan være gass, parafin, vedovn/peis. Årsaken er begrunnet strategisk.

Klimapolitisk kraftforbruk

Energikommisjonen ble nedsatt av Støre-regjeringen vinteren 2022 for å finne en løsning på de høye strømprisene. Da kommisjonens rapport «Mer av alt – raskere» ble publisert i februar 2023, viste det seg at den ikke hadde noen løsning.

Den la derimot føringer for en massiv utbygging av vindkraft på land og til havs, samt solkraft for å møte en like massiv forbruksvekst drevet frem av klimamålene som den samme regjeringen har forpliktet seg til. Disse målene kommer til uttrykk i det som kan kalles «klimapolitisk kraftforbruk» og består av elektrifisering av sokkelen, elektrifisering av transport, batterifabriker, hydrogenproduksjon og fangst og lagring av CO₂.

Denne satsingen krever massive økonomiske bidrag fra statskassen, både for å øke forbruket og for å bygge ut kraften som skal dekke det økte forbruket. Og det skal foregå i et tempo og et omfang vi ikke har sett tidligere. Dette vil rasere norsk natur og koste felleskapet svimlende beløp, til fordel for andre land som ligger langt etter oss innen «det grønne skiftet» og som har forsømt sin egen kraftproduksjon. I tillegg vil det ikke medføre lavere strømpriser, snarere tvert imot.

- INP går inn for at offentlige midler ikke brukes på klimapolitisk kraftforbruk, hverken direkte eller indirekte gjennom skatte- og avgiftsreduksjon.

Vind- og solkraft

- INP går inn for at det ikke bygges vind- eller solkraft i Norge

Med INPs energipolitikk er det ikke behov for slik kraftutbygging ettersom klimapolitisk kraftforbruk går ut av ligningen. I tillegg vil av-elektrifisering av petroleumsvirksomheten og tilrettelegging for direkte bruk av gass og parafin til oppvarming, bedre utnyttelse av eksisterende vannkraftanlegg, samt energiøkonomisering frigjøre store mengder elektrisk kraft for mer egnede formål.

Vind- og solkraft er arealkrevende. Det beslaglegger naturområder og representerer både en kjemisk og mekanisk forurensing og er dermed en trussel mot fauna, grunnvann, beitemark og naturmangfold. INP har en grunnleggende visjon om å bevare miljøet og anser derfor ikke vind- og solkraft som miljøvennlig kraftproduksjon, gitt innsatsfaktorene som kreves, skaden den påfører miljøet i driftsfasen og avfallet som slik kraftproduksjon etterlater seg i naturen.

Tilknytning til ustabile kraftkilder som vind- og solkraft gir dårlig kapitalutnyttelse av sentralnettet. Spørsmålet som gir svar på den dårlige kapitalutnyttelsen, er om nettet skal dimensjoneres for solfylte dager med blest eller vindstille netter.

Solkraft i Norge krever tre ganger så stort areal pr. kWh produsert som i eksempelvis Chile og Israel der forholdene for solkraft er til stede. Dette er bestemt av breddegrad og solvinkel.

Dispensasjon for bygging av slik kraftproduksjon kan gis på privat grunn. Det skal være underlagt respektive kommuneplaner. Det skal tas særlig hensyn til naboer med tanke på støy og utsikt, og det skal tas særlig hensyn til miljøvern. Alle kostnader forbundet med tilknytning av slik kraft skal i sin helhet bæres av utbygger.

Vindkraft kan ha en verdi på allerede eksisterende produksjonspunkter for vannkraft. Der kan vindkraft produseres når forholdene er egnet, for å spare vann i magasinene. Dette forutsetter begrenset avtrykk i naturen.

Alle private selskaper som i dag produserer vind- og solkraft i Norge, skal drive gjennom et norskregistrert aksjeselskap som plikter å stille en bankgaranti tilsvarende kostnaden ved å fjerne installasjonene innenfor gjeldende regler for miljøvern.

- INP går inn for at alle vind- og solkraftanlegg som er satt opp ulovlig skal fjernes for eierens regning.

INP er et demokratisk parti og anser maktfordelingsprinsippet som grunnleggende for rettsstaten. Derfor anser INP høyesterettsdommen mot vindturbinene på Fosen som en avgjørelse som ikke kan overprøves av utøvende myndighet eller etterprøves av lovgivende myndighet.

Havvind

- INP går imot utbygging av havvind i norske farvann

Med INPs energipolitikk er det ikke behov for havvind. Dessuten representerer havvind både et kjemisk og mekanisk miljøproblem for marint liv over og under havflaten.

Turbinene truer sjøfuglen som gir havet evne til å produsere biomasse. Avskaling fra turbinbladene gir mikroplast i havet. Det er ingen plan for deponering av nedslitt utstyr. Fiskerieringen er ikke invitert til å legge frem sine synspunkter. Og havvind gir få arbeidsplasser i Norge.

Ettersom INP har som mål å bringe strømprisene i Norge stabilt ned på nivået de var i tiårene før tilkoblingen til Tyskland, vil ikke havvind være noen løsning. Stortingsflertallet med Arbeiderpartier og Høyre i spissen synes å ha hastverk når det gjelder havvind. INP har ikke det og er av den oppfatning at eventuelle havvindressurser med verdi ikke blåser bort.

Dersom det en gang i fremtiden skulle bli et behov skal utbygging skje utenfor petroleumsskatteregimet og etter følgende prinsipper:

Staten oppretter et selskap «Havkraft» på samme vis som Statoil i sin tid ble opprettet. Staten utlyser konsesjoner for utbygging av havvind der private aktører kan søke eller by. I alle lisenser som utstedes skal Havkraft eie en andel etter glideskapaprinsippet som tjente Statoil i oppbyggingsfasen.

Havkraft er fritatt for alle kostnader i forbindelse med utredning frem til beslutning om utbygging, på samme vis som Statoil var fritatt for kostnader i forbindelse med leting og prosjektutvikling frem til Plan for utvikling og drift (PUD) var godkjent av Stortinget.

Havkraft har en rett til å trekke seg fra prosjektet frem til etter at PUD er godkjent.

Havvind skal underlegges strenge miljøkrav, inkludert særskilte krav knyttet til mikroplast og annet avfall. Det vil ikke bli utlyst konsesjoner for havvind i områder som berører marint liv, fiske eller annen skipstrafikk.

Havvind skal være ment for eksport til Kontinentet og Storbritannia. Havvind i norske farvann skal ikke ha norsk vannkraft som svingprodusent. Det betyr at all tilkobling mellom eventuelle fremtidige havvindanlegg og fastlandet skal være i form av importkabler.

Eierne, eksklusive Havkraft skal kostnadmessig stå ansvarlig for fjerning av anleggene.

Med slike vilkår er ikke havvind lønnsomt i dag og vil neppe bli det i overskuelig fremtid.

Kjernekraft

Kjernekraft er et naturlig utviklingstrinn i retning av stadig høyere energitetthet. Det pågår en rivende utvikling innen kjernekraft som er en stabil og utslippsfri kilde til kraftforsyning.

EUs vitenskapspanel og FN er tydelig på at moderne kjernekraftverk er den tryggeste energikilden av alle, og kommer best ut når det gjelder økosystemer, ressursbruk og menneskers helse.

Teknologiutviklingen gir ulike løsninger for brensler og kjøling, samt reaktorstørrelse, der små modulære reaktorer (SMR) er en kommersiell løsning. Denne utviklingen bør Norge ta del i.

Norge besitter betydelige mengder av det radioaktive grunnstoffet Thorium som kan aktiveres i en reaktor sammen med uranisotoper. Thorium kan dermed bli en betydelig energikilde i fremtiden.

- INP går inn for å legge til rette for kjernekraft i Norge.

SMR er privat finansiert og krever ikke statlige subsidier. INP vil derfor tilrettelegge for forskning og utvikling på kjernekraft i samarbeid med private aktører for å bygge opp et solid fagmiljø på feltet, og med tanke på utnyttelse av Norske ressurser.

Geotermisk Energi

Geotermisk energi kan gi jevn og stabil energiproduksjon som kan slås på og av på kort varsel. I tillegg kan den brukes til lagring av overskuddsenergi. Den er dessuten tilgjengelig over hele verden, krever ikke store naturinngrep, og har begrenset avtrykk i naturen. Og, den anvender teknologi utviklet innen petroleumssektoren.

Hydrogen

Hydrogenproduksjon er svært kraftkrevende. «Grønn hydrogen» produseres ved elektrolyse av vann. I en slik prosess går 45 prosent av energien tapt i form av varmetap. Det betyr at energiinnholdet i hydrogenet som produseres tilsvarer 55 prosent av energien i strømmen som ble brukt i elektrolysen. Når hydrogenet videre benyttes i en brenselcelle for å produsere elektrisitet forsvinner

ytterligere 45 prosent av energien, slik at man sitter igjen med strøm tilsvarende 30 prosent av strømmen man i utgangspunktet benyttet i elektrolysen.

Dette energitapet omtales i Energikommisjonens rapport som «overskuddsvarme». Den kommer med vidløftige ideer om samlokalisering for å utnytte denne overskuddsvarmen til oppdrett på land og gartnerier. Dette kan fort ende med svært dyre gartnerier.

Skal hydrogenet være «grønt» må strømmen som anvendes i elektrolysen komme fra sol-, vind- eller vannkraft. Tilhengere av sol- og vindkraft har innsett at det ikke er regningsssvarende å dimensjonere nettet for maksproduksjon, gitt den uforutsette variabiliteten slik kraftproduksjon har. Dermed ser de for seg at «overskuddskraften» på dager med mye vind og sol skal utnyttes lokalt til produksjon av hydrogen som kan anvendes til kraftproduksjon på dager med lite vind og sol. INP er av den oppfatning av slik form for vekselbruk gir elendig kapasitetsutnyttelse og lav kapitalavkastning, og er derfor ikke noe å bruke skattebetalernes penger på.

Dessuten vil det kreve nærmest uendelig utbygging av slike anlegg som vil endre natur, landskap, miljø og friluftsliv. I tillegg finnes det ingen løsninger for lagring og transport av hydrogen, som gir økonomisk mening.

- INP går imot å sløse vekk norsk vannkraft på hydrogenproduksjon

Videre er hydrogen også en drivhusgass som medfører oppvarming. Det anslås ca. 10 prosent lekkasje ved produksjon, lagring og frakt av hydrogen.

Beskatning

- INP vil videreføre petroleumsskatteregimet. Endringer gjøres på basis av ressursgrunnlaget og hva som optimaliserer inntekter til Norge.

Vannkraft og vind- og solkraft er primære energikilder som legger beslag på areal og naturressurser. Derfor er de underlagt grunnrentebeskatning. Økningen av grunnrentebeskatningen fra 37 til 45 prosent i kombinasjon med innføring av høyprisbidrag på 23 prosent for salg av strøm over 70 øre/kWh, har bragt marginal beskatning opp i 90 prosent. Det svekker insitamentet til investeringer.

- INP er åpen for å endre beskatning av vannkraftproduksjon dersom den er til hinder for optimal utnyttelse av ressursene.
- INP går inn for at private vannkraftprodusenter som betaler leie for fallrettigheter til grunneier, ikke skal betale mer i grunnrenteskatt pluss leie enn hva grunnrenteskatt ville vært uten leie.
- INP går inn for at all kraftproduksjon opp til en effekt på 10 MW pr. turbin fritas for grunnrentebeskatning. Det gir insitament til å installere turbiner med større effekt der det er ressursgrunnlag for det, uten å måtte betale grunnrenteskatt fra første kWh produsert..
- INP går inn for at gamle elveleier ikke tilbakeføres når gamle konsesjoner løper ut og skal fornyes. Det vil sikre at kraftproduksjonen opprettholdes.

Konklusjon

INPs energipolitikk sikrer en ressursforvaltning til det beste for landet og dets innbyggere. Den sørger for aktivitet og verdiskapning i Norge, som gir store skatteinntekter for å finansiere velferdsstaten. Den styrker forsyningssikkerheten for kraft og sørger for lave og stabile strømpriser. INPs energipolitikk sikrer naturen mot inngrep og ivaretar miljøet. Med fokus på energieffektivitet bidrar også INPs energipolitikk til lavere utslipp globalt på kort og lang sikt.